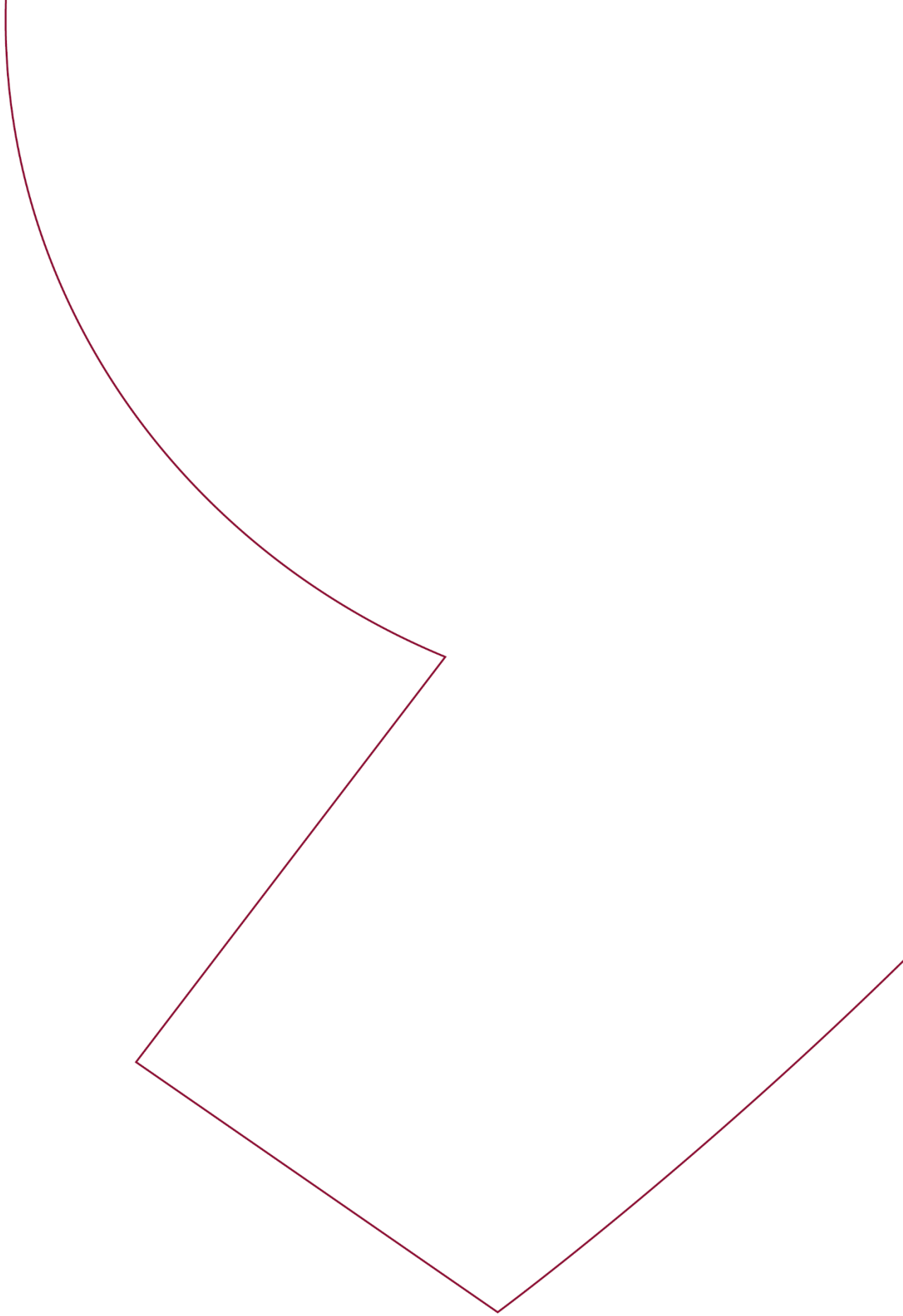

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Pedagogiek
voltijd

DE HAAGSE HOGESCHOOL

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding Pedagogiek
voltijd

DE HAAGSE HOGESCHOOL

CROHO nr. 35158

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

6 juli 2023

Auditpanel

Mw. drs. B.E. Roemers MBA (vz)

Mw. dr. S. Wijsbroek

Dhr. J. van Veen MSc

Mw. D. Maassen MBA

Mw. M. Bossto

Secretaris

Mw. I. van der Hoorn MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	6
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	20
6.	AANBEVELINGEN	21
BIJLAGE I	Scoretabel	22
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	23
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	27
BIJLAGE IV	Panelstamenstelling	28

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	De Haagse Hogeschool
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 28 juni 2022
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Pedagogiek
registratienummer croho	35158
domein/sector croho	Gedrag en maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Arts
aantal studiepunten	240
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie(s)	Den Haag
variant(en)	Voltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	Dinsdag 25 april 2023

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Pedagogiek (240 EC) van De Haagse Hogeschool wordt aangeboden in een voltijd variant. De opleiding is in de afgelopen jaren sterk gegroeid; van een eerstejaars instroom van 160 studenten in 2016 naar een instroom van 368 studenten in 2022. Hiertoe is ook het docententeam de afgelopen jaren flink uitgebreid.

Studenten aan de opleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool worden opgeleid tot reflectieve professionals, die beschikken over onderzoekend vermogen, kunnen balanceren in een complexe omgeving en een situatie vanuit verschillend perspectieven kunnen benaderen. De Haagse Hogeschool leidt studenten op tot startbekwame professionals die na hun studie aan de slag kunnen gaan als onder meer jeugdprofessionals in de jeugdhulp, gezinscoach bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), pedagogische medewerker bij de Raad van Kinderbescherming, pedagogisch medewerker op de opvoedpoli, leidinggevende binnen een kinderopvang, groepsopvoeder binnen de jeugd- en kinderpsychiatrie of pedagoog in het ziekenhuis of in de gehandicaptenzorg.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

Als basis voor haar curriculum hanteert de opleiding Pedagogiek de competenties uit het Landelijk opleidings- en competentieprofiel 2019. Dit competentieprofiel is gevalideerd door een brede vertegenwoordiging van het landelijke werkveld en representeert het hbo-bachelorniveau. In samenspraak met regionale werkveldpartners heeft de opleiding de landelijke competenties uitgewerkt in acht beroepstaken, die de basis vormen voor de inrichting van het programma en de toetsing (van het afstuderen). Het werkveld is aantoonbaar ruim en intensief betrokken, maar de overlegstructuur met de verschillende werkveldvertegenwoordigende gremia behoeft aanscherping.

De opleiding heeft gekozen voor een profilering ('diversiteit in perspectieven', 'balanceren in een complexe omgeving', en 'reflecteren op het eigen handelen') die past bij de strategische visie van De Haagse Hogeschool en die bovendien van meerwaarde is voor het beroep van pedagoog in een grootstedelijke context. De profilerende elementen zijn duidelijk geïntegreerd in de uitwerking van de beroepstaken. Ditzelfde geldt voor de functionele, opleidingsspecifieke internationale oriëntatie 'diversiteit in perspectief'. Ook onderzoekend vermogen is functioneel geïncorporeerd in de beroepstaken. Zowel docenten als studenten kennen de acht beroepstaken en zien deze als de kern van de opleiding.

Op basis van bovenstaande bevindingen, concludeert het panel dat de opleiding ruimschoots voldoet aan de basiskwaliteit en komt dan ook voor standaard 1 'Beoogde leerresultaten' tot het oordeel '**voldoet**'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding kent een duidelijke opbouw in het programma, met beroepstaken en met leerlijnen die zorgen voor een herkenbare structuur en voor samenhang. Vanaf het eerste jaar komen studenten in aanraking met de beroepspraktijk via stages en opdrachten. Er is sprake van een duidelijke toename van complexiteit en zelfstandigheid van de beroepstaken, leidend tot het eindniveau. Ook de aandacht voor reflectie en diversiteit in perspectieven zit stevig verankerd in de opleiding. De opleiding biedt veel keuzemogelijkheden voor individuele profilering. Panel en studenten waarderen dat. Voor verdere verbetering van het programma in de toekomst, adviseert het panel de opleiding om aandacht te besteden aan een evenwichtige spreiding van de studielast door de vier jaren; studenten geven aan dat hier winst te behalen is.

Studenten voelen zich gehoord, zijn zeer tevreden over de studiebegeleiding en zijn zeer positief over en blij met het veilige klimaat dat docenten weten te scheppen binnen de opleiding. Ook (nieuwe) docenten ervaren een fijne prettige cultuur, waarin goed wordt samengewerkt. Het team is zowel inhoudelijk als didactisch voldoende gekwalificeerd en opereert duidelijk als team:

er is veel onderlinge afstemming en het verdelen van werk gebeurt in goed overleg, met oog voor elkaar. Het team wordt aangestuurd door een management team dat aandacht heeft voor werkdruk én werkgeluk. Net als dat van studenten wordt verwacht, zijn ook de docenten reflectief en zelfkritisch, wat resulteert in een ook voelbaar aanwezige kwaliteitscultuur, waar ook studenten bij worden betrokken.

Het panel constateert verder dat er ruime aandacht is voor doorlopende professionalisering van docenten. Ook is er een adequaat inwerkprogramma voor nieuwe docenten, waar de Basiskwalificatie Examinering en Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid onderdeel van uitmaken.

Zowel de fysieke als de online voorzieningen zijn op orde, evenals de informatievoorziening voor studenten. Het panel is in het bijzonder enthousiast over het aanwezige Inspiratielab.

Het panel heeft met betrekking tot standaard 2 heel veel positieve elementen gezien en gehoord en meent dat de opleiding voortvarend aan de slag zal gaan met het beter spreiden van de studielast. Het panel is van oordeel dat de onderwijsleeromgeving de studenten faciliteert om de beoogde leerresultaten te bereiken en komt op basis van die constatering voor Standaard 2 tot het oordeel '**voldoet**'.

Standaard 3. Toetsing

Op basis van de gesprekken met de examen- en toetscommissie, de aangeleverde documenten en de afstudeerdossiers, concludeert het panel dat de opleiding voldoende gevarieerde en passende toetsvormen hanteert. De opleiding maakt gebruik van een systeem van toetsen en beoordelen dat de transparantie, validiteit en betrouwbaarheid in voldoende mate borgt. De navolgbaarheid van beoordelingen, inclusief gedetailleerd uitgewerkte niveaucriteria en uitgebreidere feedback ten behoeve van het leerproces van studenten, ziet het panel als ontwikkelpunt voor de opleiding. Het panel vindt het geruststellend dat de examencommissie dit herkent en hiermee al aan de slag is gegaan; de nieuwe beoordelingsformulieren zullen sturender zijn voor wat betreft onderbouwing van oordeel en leerprocesondersteunende feedback voor de student.

Het panel is onder de indruk van de gedegen wijze waarop het afstuderen in elkaar zit, met drie proeven van bekwaamheid: de stage, het onderzoekend vermogen en de professionele ontwikkeling. Tezamen dekken deze onderdelen de beroepstaken af. De beoordeling van de verschillende onderdelen gebeurt over het algemeen op betrouwbare wijze. Bij de beoordeling van het onderzoekend vermogen (proeve van startbekwaamheid 2) en de professionele vorming (proeve van startbekwaamheid 3) worden twee examinatoren / assessoren ingezet. Bij de beoordeling van de stage zijn weliswaar ook twee personen betrokken - de stagebegeleider (geeft advies) en de stagedocent (is examiner) – maar het panel acht het niettemin raadzaam daar nog een tweede examinerator bij te betrekken om de totstandkoming van een onafhankelijk oordeel nog verder te vergroten. Ook dit heeft de examencommissie reeds in het vizier.

De examencommissie functioneert uitstekend, kent haar wettelijke taken goed en handelt daar aantoonbaar naar. Zij wordt ondersteund door een eveneens goed functionerende toetscommissie. Het panel stelt vast dat beide commissies een proactieve rol vervullen binnen de opleiding. Ontwikkelingen op het gebied van toetsing worden op de voet gevolgd en de relatie met het management is goed; de opleiding geeft zichtbaar opvolging aan de aanbevelingen van zowel de toets- als de examencommissie.

Het panel stelt vast dat de opleiding een goed doordacht toetsprogramma heeft waarmee studenten kunnen aantonen dat ze de beoogde leerresultaten realiseren. Met betrekking tot het navolgbaar onderbouwen van oordelen en het geven van leerprocesondersteunende feedback ziet het panel nog ruimte voor verdere verbetering. De uitstekend functionerende examencommissie heeft dit goed in het vizier en heeft het panel ervan overtuigd reeds passende

maatregelen genomen te hebben. Het panel komt voor Standaard 3 daarom tot het oordeel **'voldoet'**.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het panel stelt vast dat de studenten met de drie proeven van startbekwaamheid (afstudeerstage, onderzoekend vermogen en professionele vorming) laten zien dat zij de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. Het werkveld is eveneens te spreken over de kwaliteit en het functioneren van de alumni. En ook de alumni zelf voelen zich voldoende voorbereid om aan de slag te gaan in het werkveld. Op basis van deze bevindingen concludeert het panel dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit, resulterend in het oordeel **'voldoet'** voor Standaard 4.

Algemene conclusie:

De opleiding Pedagogiek beschikt naar het oordeel van het panel over een goed opgebouwd programma, waar de beroepstaken en leerlijnen als een rode draad doorheen lopen. De onderwijsleeromgeving, en in het bijzonder de betrokkenheid en het kwaliteitsbesef van de docenten, zijn sterke punten van de opleiding. Het afstudeerprogramma is goed doordacht en studenten tonen aan de beoogde leerresultaten te realiseren.

Het panel komt op alle standaarden tot het oordeel 'voldoet'. Met inachtneming van de beslisregels van de NVAO komt het panel voor de opleiding Pedagogiek derhalve tot het eindoordeel 'positief'. Het auditpanel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool, opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 3 juli 2023.

3. INLEIDING

Positionering van de opleiding binnen De Haagse Hogeschool

De Haagse Hogeschool (HHs) heeft haar opleidingen georganiseerd in faculteiten. De hbo-bacheloropleiding Pedagogiek maakt samen met twee andere opleidingen (Social Work en Lerarenopleiding Basisonderwijs) deel uit van de faculteit Sociaal Werk & Educatie (SWE) van De Haagse Hogeschool. De opleiding Pedagogiek kent momenteel ruim 800 studenten.

De opleiding staat in verbinding met de lectoraten 'Inclusive Education' en 'Wereldburgerschap' van het Kenniscentrum Global and Inclusive Learning en het lectoraat 'Jeugdhulp in Transformatie' van het Kenniscentrum Governance of Urban Transitions.

De hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool leidt studenten op tot startbekwame professionals die na hun studie aan de slag kunnen gaan als onder meer jeugdprofessionals in de jeugdhulp, gezinscoach bij het CJG, pedagogische medewerker bij de Raad van Kinderbescherming, pedagogisch medewerker op de opvoedpoli, leidinggevende binnen een kinderopvang, groepsopvoeder binnen de jeugd- en kinderpsychiatrie of pedagoog in het ziekenhuis of in de gehandicaptenzorg.

Landelijk overleg en visitatiegroep

Samen met tien andere Pedagogiek-opleidingen is De Haagse Hogeschool vertegenwoordigd in het Landelijk Opleidingsoverleg Pedagogiek. Een aantal keer per jaar komen deze hogescholen bij elkaar en spreken over onder andere ontwikkelingen in het werkveld in relatie tot het Landelijk Opleidingsprofiel.

In het kader van clustergewijze beoordeling vormt de opleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool samen met Hogeschool NCOI, Hogeschool Utrecht en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen de visitatiegroep HBO Bachelor Pedagogiek 2.

Vorige visitatie

Het panel dat de vorige audit uitvoerde beoordeelde de opleiding Pedagogiek op alle onderdelen als 'voldoet'. Het panel kwam destijds tot onderstaande aanbevelingen:

- Het panel raadt de opleiding aan om aandacht te blijven besteden aan een scherpe focus van de onderzoeksvraag en deelvragen bij de eindwerken en aan de relatie tussen theorie en praktijk in de eindwerken.
- Het auditpanel raadt de opleiding aan de kalibratiesessies voor de profileringsprojectbegeleiders en –beoordelaars structureel in te blijven zetten om de criteria binnen het beoordelingsschema voor de eindwerken scherp te houden.
- Het auditpanel raadt de opleiding aan om zich rekenschap te geven van de feedback van studenten (bijvoorbeeld over de studiedruk in leerjaar 4).

Het huidige panel heeft kunnen vaststellen dat de opleiding werk heeft gemaakt van deze aanbevelingen. Zo worden stageplaatsen en onderzoeksvragen van tevoren bekeken, voordat een student fiat krijgt. Ook heeft het panel kunnen vaststellen dat er regelmatig kalibreersessies worden georganiseerd op zowel afstudeer- als vakteamniveau. De opleiding heeft in de afgelopen jaren een nieuw curriculum geïmplementeerd waarbij is gelet op een betere verdeling van de studielast. Ook in het nieuwe curriculum ervaren sommige studenten het vierde jaar als pittig, zeker in vergelijking met het derde jaar. De opleiding is zich hiervan bewust, zo kwam naar voren in het zelfevaluatierapport en tijdens de bezochtdag. De opleiding blijft evalueren en zoeken naar een betere spreiding van de studielast. Tegelijkertijd maakt de opleiding inzichtelijk dat jaar 3 dermate veel keuzevrijheid biedt – iets waar studenten enthousiast over zijn – dat het goed met elkaar in evenwicht brengen van jaar 3 en 4 onvermijdelijk bij de ene student beter zal lukken dan bij de andere student.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

De beoogde leerresultaten van de opleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool zijn gebaseerd op het Landelijk Opleidings- en Competentieprofiel Pedagogiek uit 2019. Dit omvat twaalf competenties ondergebracht in drie kerntaken, te weten (1) opgroeien en opvoeden ondersteunen, (2) condities voor opgroeien en opvoeden bevorderen en (3) professionaliteit versterken. De competenties zijn gespiegeld aan de Dublin Descriptoren en de NLQF-6 en duiden het hbo-bachelorniveau. De opleiding hanteert voor haar opleiding bovendien de kennisgebieden en bouwstenen uit het landelijk opleidings- en competentieprofiel.

Competenties ten grondslag aan het leergroepcurriculum en de modulaire deeltijd
Kerntaak 1: Opgroeien en opvoeden ondersteunen
1. Onderhoudt een pedagogische (werk)relatie met (groepen) kinderen, jongeren, ouders en mede-opvoeders.
2. Stimuleert systemisch en diversiteitssensitief de ontwikkeling van kinderen en jongeren in de opvoedingssituatie.
3. Biedt in samenspraak met kinderen, jongeren, ouders en mede-opvoeders verantwoorde ondersteuning bij het opgroeien en het opvoeden en beweegt mee in hun evoluerende behoeften.
4. Geeft (mede) vorm aan een pedagogisch klimaat dat opgroeien en opvoeden bevordert.
5. Verzorgt voorlichting en scholing op basis van vragen van kinderen, jongeren, ouders, mede-opvoeders en de samenleving.
6. Bevordert participatie en sociale inclusie van kinderen en jongeren.
Kerntaak 2: Condities voor opgroeien en opvoeden bevorderen
7. Draagt als onderzoekende professional systematisch bij aan beroepsinnovaties en kennisontwikkeling.
8. Onderzoekt relevante pedagogische vraagstukken en vertaalt uitkomsten naar beleidsadviezen voor (pedagogische) instellingen, overheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven.
9. Onderzoekt beleid van instellingen, overheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven en wijst op de gevolgen ervan voor het opgroeien en opvoeden.
Kerntaak 3: Professionaliteit versterken
10. Doet onderzoek naar, en reflecteert als reflexieve professional op, het eigen handelen ten behoeve van de persoonlijke professionele ontwikkeling en het verbeteren van het professioneel handelen.
11. Laat zich in zijn pedagogisch handelen leiden door morele keuzes vanuit het belang van het kind of de jongere op basis van zijn pedagogisch beroepsethos en de internationale rechten van het kind.
12. Werkt interdisciplinair en multidisciplinair samen met regionale en (inter)nationale collega-professionals en collega-organisaties.

Tabel 1. De competenties uit het Landelijk opleidings- en competentieprofiel hbo-bacheloropleiding Pedagogiek (2019)

Aansluiting op en afstemming met werkveld

De opleiding bespreekt de actualiteit van de beoogde leerresultaten met haar werkveldadviescommissie, waarmee zij ook andere thema's op strategisch niveau bespreekt. Daarnaast is er de klankbordgroep Jeugd die de opleiding Pedagogiek 'deelt' met de opleiding Social Work. De klankbordgroep is ontstaan vanuit onder meer het netwerk van het lectoraat Jeugdzorg in Transformatie. De groep bestaat uit uitvoerenden in de jeugdzorg, die op afroep beschikbaar zijn om in verschillende samenstelling een praktisch vraagstuk van de opleiding te

bespreken. Afgelopen november bevroeg de opleiding de klankbordgroep over aanscherping van de beroepstaken.

Het panel waardeert het dat de opleiding twee gremia heeft ingericht die het werkveld vertegenwoordigen. Dat biedt ruimte voor doelmatige differentiatie in taken. Uit de gesprekken met docenten bleek dat niet voor iedereen helder is met welk gremium welk type vraagstukken op welk moment besproken (kan) worden. Het panel meent dat de opleiding nog meer kan profiteren van de twee gremia als de opleiding het doel en de overlegstructuur van beide gremia intern verduidelijkt.

Beroepstaken

De Haagse Hogeschool heeft ervoor gekozen om de twaalf generieke competenties uit het Landelijk Opleidings- en Competentieprofiel Pedagogiek (2019) uit te werken naar acht beroepstaken die gelden als de beoogde leerresultaten van de opleiding. In de acht beroepstaken heeft de opleiding haar eigen Haagse kleur verwerkt.

1. Opbouwen van een pedagogische relatie
2. (Mede-)opvoeders ondersteunen
3. Leiden en begeleiden van groepen in een pedagogische context
4. Methodisch handelen in een pedagogische context
5. Vragen en interventies afstemmen vanuit een pedagogisch perspectief
6. (Her-)ontwerpen, implementeren en evalueren van pedagogisch beleid
7. Handelen vanuit pedagogische perspectieven
8. Samenwerken met en leidinggeven aan professionals

De acht beroepstaken zijn opgenomen in het opleidingskader en uitgewerkt in een zogenoemde 'beroepstakenkaart'. Het panel heeft de beroepstaken bekeken en herkent in de uitgebreide beschrijvingen ervan zowel de twaalf competenties als de eigen profilering van de Haagse pedagoog. (Zie hieronder.)

Profilering

Alle Pedagogiek-opleidingen in Nederland hanteren de twaalf competenties uit het Landelijk Opleidings- en Competentieprofiel als basis. Elke opleiding kan eigen accenten leggen en een profilering kiezen die past bij het regionale werkveld en het strategisch beleid van de hogeschool. De kleur die De Haagse Hogeschool geeft aan het landelijk profiel wordt enerzijds bepaald door de profilering van De Haagse Hogeschool op de WINthema's (Wereldburgerschap, Internationalisering, Netwerken) uit het instellingsplan van 2017 en anderzijds door de eigen visie op het beroep van pedagoog, die daarop aansluit.

In haar zelfevaluatie schrijft de opleiding hierover:

"De kern van de 'Haagse pedagoog' is dat deze zich voortdurend bewust is van de kwetsbaarheid van opvoeden, en het eigen professioneel handelen. Voor pedagogische vragen bestaan geen kant-en-klaar oplossingen waardoor elke interventie steeds opnieuw ter discussie kan staan. De kern van het pedagogisch werk wordt gevormd door de relaties met kinderen, jongeren, hun opvoeders, collega's en de maatschappij. Pedagogen moeten daardoor constant laveren tussen verschillende perspectieven, belangen en loyaliteiten. In onze visie is deze kwetsbaarheid van pedagogisch handelen geen handicap. Waar geen vaste 'goede' antwoorden bestaan, ontstaat de ruimte om opvoedvraagstukken in hun complexiteit te bespreken, verschillende perspectieven ernstig te nemen en zoveel mogelijk in gelijkwaardigheid (voorlopige) antwoorden te formuleren."

In diverse auditgesprekken vroeg het panel naar de visie en profilering van de opleiding. Daaruit kwam een consistent beeld naar boven, waarin met name de termen 'diversiteit in perspectieven', 'balanceren in een complexe omgeving', en 'reflecteren op het eigen handelen' veelvuldig werden genoemd als kenmerkende aspecten van de Haagse opleiding. Dit sluit aan bij het profiel van de opleiding zoals dat is beschreven in het Opleidingskader. Een sterk punt vindt

het panel dat dit tevens tot uitdrukking komt in de uitwerking van de beroepstaken. Ter illustratie twee activiteiten die vallen onder beroepstaak 1 (opbouwen van een pedagogische relatie):

- de pedagoog toont zijn eigen perspectief op de wereld en de opvoeding in zijn handelen en laat daarbij ruimte aan het kind om zijn eigen perspectief op de wereld te ontwikkelen;
- de pedagoog reflecteert op zijn/haar handelen in situaties waarin een beroep is gedaan op impliciet stilzwijgende kennis.

Internationale oriëntatie

Studenten worden hoofdzakelijk opgeleid voor de Nederlandse arbeidsmarkt. Tegelijkertijd vindt de opleiding het belangrijk dat studenten een bredere blik ontwikkelen en van perspectief kunnen wisselen. Dat is waar internationalisering binnen deze opleiding voor een belangrijk deel voor staat. Onderdeel van de WINthema's is de I van Internationalisering. De studenten worden opgeleid om te werken in de grootstedelijke context van Den Haag, met de multiculturele uitdagingen die daarbij horen. Diversiteit in perspectieven vindt de opleiding daarbij van belang. Als student neem je altijd je eigen context mee en ook ieder kind heeft zijn eigen achtergrond en context.

Studie- en/of stage-ervaring opdoen in het buitenland, ziet de opleiding niet als doel. De opleiding vindt het vooral belangrijk dat studenten leren hoe jeugdzorg in andere landen is georganiseerd zodat ze dat mee kunnen nemen in hun diversiteit-in-perspectieven-bagage. Het panel vindt dit een interessante en passende manier om het blikveld van studenten te verbreden en culturele sensitiviteit en vaardigheden te ontwikkelen. Dit is terug te zien in de uitwerking van de beroepstaken naar activiteiten. Ter illustratie:

- de pedagoog is zich bewust van sociaal culturele invloeden op het denken en doen;
- de pedagoog kan zich verplaatsen in mensen met andere (sociaal culturele) achtergronden.

Onderzoekend vermogen

In haar Opleidingskader (2022) schrijft de opleiding dat studenten worden opgeleid voor een methodisch beroep waarvoor zij in staat moeten zijn een methodische cyclus te doorlopen. (Ze worden dus niet opgeleid tot "primaire" onderzoekers.) Het panel vindt dat deze insteek past bij het doel van de opleiding en aansluit op wat nodig is in de uitoefening van het beroep: studenten moeten onderzoekshandelingen als systematische observaties en gerichte gesprekken kunnen (uit)voeren.

In het Opleidingskader (2022) staat verder over onderzoekend vermogen:

"Ze moeten bovendien de waarde van wetenschappelijke literatuur en vakliteratuur kunnen inschatten voor toepassingen in hun eigen praktijk. Ze moeten een kritische en onderzoekende houding leren ontwikkelen, moeten logisch kunnen redeneren en argumenteren, moeten beschikken over een basiskennis en -vaardigheden met betrekking tot de binnen het beroep gangbare vormen van onderzoek, methoden en technieken en moeten in staat zijn tot zoeken, op waarde beoordelen en op adequate en verantwoorde wijze toepassen van bestaande kennis en informatie bij het maken van beroepsproducten."

Het panel ziet ook het ontwikkelen van een pedagogisch onderzoekende houding terug in de uitwerking van de beroepstaken. Ter illustratie:

- de pedagoog maakt kritisch gebruik van bestaand onderzoek;
- de pedagoog ontwerpt of kiest een (theoretisch) verantwoorde methodiek/(werk)vorm die in de specifieke situatie het meest aangewezen is;
- de pedagoog kan (deel)aspecten van praktijkonderzoek zelfstandig uitvoeren.

Weging en Oordeel

Als basis voor haar curriculum hanteert de opleiding Pedagogiek de competenties uit het Landelijk opleidings- en competentieprofiel 2019. Dit competentieprofiel is gevalideerd door een brede vertegenwoordiging van het landelijke werkveld en representeert het hbo-bachelorniveau.

In samenspraak met regionale werkveldpartners heeft de opleiding de landelijke competenties uitgewerkt in acht beroepstaken, die de basis vormen voor de inrichting van het programma en de toetsing (van het afstuderen). Het werkveld is aantoonbaar ruim en intensief betrokken, maar de overlegstructuur met de verschillende werkveldvertegenwoordigende gremia heeft aanscherping.

De opleiding heeft gekozen voor een profilering ('diversiteit in perspectieven', 'balanceren in een complexe omgeving', en 'reflecteren op het eigen handelen') die past bij de strategische visie van De Haagse Hogeschool en die bovendien van meerwaarde is voor het beroep van pedagoog in een grootstedelijke context. De profilerende elementen zijn duidelijk geïntegreerd in de uitwerking van de beroepstaken. Ditzelfde geldt voor de functionele, opleidings specifieke internationale oriëntatie 'diversiteit in perspectief'. Ook onderzoekend vermogen is functioneel geïncorporeerd in de beroepstaken. Zowel docenten als studenten kennen de acht beroepstaken en zien deze als de kern van de opleiding.

Op basis van bovenstaande bevindingen, concludeert het panel dat de opleiding ruimschoots voldoet aan de basiskwaliteit en komt dan ook voor standaard 1 'Beoogde leerresultaten' tot het oordeel **'voldoet'**.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

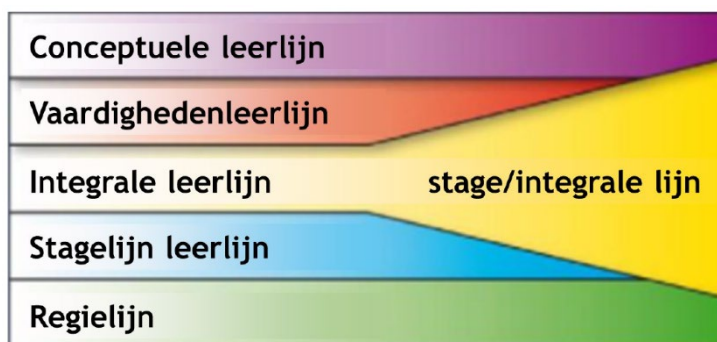
Bevindingen

Programma

De acht beroepstaken (zie Standaard 1) vormen de basis voor het curriculum van de opleiding Pedagogiek. Alle studieonderdelen van de major zijn gekoppeld aan één of aan meerdere beroepstaken. Het panel zag dat alle beroepstaken ieder jaar aan bod komen, steeds op een hoger niveau van complexiteit en zelfstandigheid.

Opbouw

De opleiding is opgebouwd langs vijf leerlijnen, te weten de (i) conceptuele leerlijn, (ii) vaardighedenleerlijn, (iii) integrale leerlijn, (iv) stageleerlijn en (v) regielijn. Afbeelding 1 illustreert de ontwikkeling van de leerlijnen. In jaar 1 en 2 zijn alle leerlijnen duidelijk gedefinieerd. De samenhang tussen de conceptuele, integrale en vaardighedenleerlijn wordt

Afbeelding 1. vveergave leerlijnen curriculum

Bron: Opleidingskader Pedagogiek 2022

gecreëerd via een overkoepelend thema waar verschillende vormen van onderwijs

aan worden gekoppeld. Zo zijn er colleges, trainingen en workshops, opdrachten en stages. In de regielijn – ook wel studieloopbaanbegeleiding of professionele vorming genoemd – leren studenten te reflecteren op hun eigen handelen. Vanaf jaar 3 lopen de leerlijnen meer in elkaar over en komen theorie, vaardigheden, praktijk en intervisie integraal samen tijdens de stage(s).

In de eerste twee jaar neemt de Body of Knowledge een belangrijke plaats in in het curriculum. Ieder blok is gelieerd aan een relevant thema. In de propedeuse verkennen studenten de algemene kennis over en vaardigheden voor opvoeden binnen en buiten het gezin. Er wordt onder meer aandacht besteed aan de ontwikkeling van het kind en aan diversiteit in opvoeding. Vanaf het tweede jaar gaan studenten aan de slag met meer complexe en problematische opvoedingssituaties en gaan zij dieper in op de onderwerpen uit de propedeuse. Zo gaat periode 3 van jaar 2 bijvoorbeeld over de 'lichte jeugdhulp', gevolgd door het thema 'gedwongen hulpverlening' in periode 4 van jaar 2.

Het panel vindt het een sterk punt van de opleiding dat studenten al vanaf jaar 1 te maken krijgen met praktijkoefening. Om het geleerde direct in de praktijk toe te kunnen passen, lopen studenten vanaf jaar 1 stage. Dit draagt eveneens bij aan de ontwikkeling van een realistisch

beeld van het werk van een pedagoog. Voor het leren binnen de stage zijn de beroepstaken leidend. Samen met de werkplekbegeleider en de stagedocent stelt de student een plan op waarin hij de activiteiten opneemt waarmee hij de beroepstaken kan aantonen. En samen met de 'klankbordgroep jeugd' heeft de opleiding voor de verschillende stagejaren een gespreksmodel ontwikkeld om te komen tot een eenduidige beoordeling. (Zie verder Standaard 3.)

Op basis van de bestudeerde documenten – in het bijzonder het Opleidingskader – is het panel positief over de opzet van de opleiding en de uitgangspunten die daaraan ten grondslag liggen. Het panel vroeg ook aan studenten wat zij van de opbouw en samenhang van het programma vinden. Desgevraagd vertelden zij blij te zijn met de vijf leerlijnen, die structuur geven aan het programma. Tegelijkertijd merkten de studenten op dat zij een "knip" ervaren tussen jaar 1/2 en jaar 3/4 en daardoor moeite hebben met de overgang van jaar 2 naar jaar 3. Oorzaak hiervan zou volgens studenten het minorenonderwijs in het derde jaar kunnen zijn, dat een sterk wisselend beeld laat zien qua studiebelasting. Het panel sprak enkele studenten die aangaven dat de studiebelasting van hun minor laag was in verhouding tot het aantal EC dat eraan verbonden is. Dat maakte volgens hen de overgang naar de tweede helft van jaar 3 (met zelfstudie en een gepland weekprogramma) pittig. Ook de studeerbaarheid in jaar vier is door de combinatie van afstudeerstage (proeve van bekwaamheid 1) en het beroepsproduct (proeve van bekwaamheid 2) een punt van aandacht, zo maakt het panel op uit het gesprek met de studenten. Het panel vraagt hier aandacht voor.

De studenten waarderen de keuzemogelijkheden die zij hebben in jaar 3 en 4 voor wat betreft minoren, keuzevakken, (afstudeer)stages en het beroepsproduct. Het ruime aanbod aan opties biedt hun de mogelijkheid om hun eigen interesses te vinden en toe te werken naar een individueel afstudeerprofiel.

Profilering

Zowel uit de bestudeerde documentatie als uit de gevoerde gesprekken, komt naar voren dat de profilerende thema's (zie Standaard 1) ook in de praktijk tot uitdrukking komen. Studenten leren om vanuit verschillende perspectieven naar gedrag en opvoeden te kijken. Eén van de blokthema's is bijvoorbeeld 'diversiteit in opvoeding'. Daarnaast stimuleert de opleiding haar studenten steeds om vanuit diverse perspectieven naar een situatie te kijken. Vragen als 'Wie ben ik?' en 'Wie ben ik naast mijn cliënt?' komen veelvuldig aan bod.

De mogelijkheden die de opleiding aanbiedt ten aanzien van internationalisering dragen eveneens bij aan de verbreding van de blik en de perspectieven van de studenten. De opleiding biedt zelf vier minoren aan, die allen expliciet aandacht besteden aan diversiteit in perspectieven¹. Ook de online samenwerking met studenten van de Pabo op Bonaire en de mogelijkheden om onder meer op Aruba en Curaçao stage te lopen, dragen bij aan de verbreding van perspectieven.

Het belang van reflectief vermogen zit eveneens ingebakken in het programma, zo stelt het panel vast. De docenten met wie het panel sprak, geven overigens ook blijk van een goed ontwikkeld reflectief vermogen, zowel op individueel als op teamniveau. Het principe 'practice what you preach' wordt duidelijk nageleefd binnen de opleiding Pedagogiek. Ook de feedback van studenten over het programma wordt meegenomen in de ontwikkeling van de opleiding. Er is duidelijk sprake van een kwaliteitscultuur, waarin iedereen wil bijdragen aan een nog betere opleiding.

---

¹ De opleiding Pedagogiek biedt zelf de volgende vier minoren aan: (i) Intercultureel vakmanschap, (ii) Global perspectives on childrearing & family support, (iii) Cultural & diversity perspectives at work and home, en (iv) Kinderrechten: Praktische Uitdagingen.

Personeel

De opleiding Pedagogiek is de afgelopen jaren snel gegroeid; van een eerstejaars instroom van 160 studenten in 2016 naar een instroom van 368 studenten in 2022. Een sterke groei van een opleiding, vormt een uitdaging om de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden. Het panel sprak hierover onder meer met het management en met docenten. Het management vertelde dat zij – ondanks de krapte op de arbeidsmarkt – veel sollicitanten hadden en dus konden selecteren. Een deel van de nieuwe collega's is afkomstig uit het werkveld.

Er zijn drie docenten aangesteld om de nieuwe docenten te begeleiden. Iedere nieuwe docent krijgt een buddy en er is een inwerkprogramma ontworpen, waarin nieuwe collega's onder meer worden meegenomen in het curriculum. Nieuwe docenten starten in jaar 1 en 2 en vandaaruit wordt gekeken naar hoe het gaat, hoe hun takenpakket eruitziet en waar de passies en ambities van de docenten liggen. Het panel sprak met enkele nieuwe docenten en zij typeren hun ontvangst en inwerkperiode als 'een zachte landing'. Iedere dinsdag is er een teamoverleg, eens per blok is er een teammiddag en één keer per semester is er een teamdag waarop wordt ingegaan op een specifiek thema, zoals taalbeleid of diversiteit. Het panel waardeert de inspanningen die de opleiding pleegt om iedereen te betrekken en een hecht team te smeden en ziet tijdens de bezoeken dat dit het gewenste resultaat oplevert. Het panel vindt dat, zeker met het oog op de snelle groei die de opleiding doormaakt, een knappe prestatie.

Het management heeft tevens oog voor de werkdruk, zo vernam het panel van zowel het managementteam zelf, als van de docenten. De werkdruk kent pieken, die zich met name voordoen na de toetsing wanneer ook een nieuw blok start. Het thema wordt besproken in het team. De teamleider is tevens 'Chief Happiness'. In die hoedanigheid besteedt hij aandacht aan het verminderen van werkdruk en tevens aan het verhogen van het werkgeluk. Docenten zijn daar lovend over.

Het panel bekeek een overzicht van de kwalificaties en vakspecialismen van de docenten. Ruim 80% (38) van de docenten heeft een hbo- of academische masteropleiding afgerond en vijf van hen zijn bovendien gepromoveerd. Vrijwel allemaal zijn zij opgeleid in een vakgebied dat relevant is voor Pedagogiek, zoals Master in Social Work, Orthopedagogiek, Ontwikkelingspsychologie, Sociologie, en Filosofie. De overige acht docenten, die bijna allemaal de functie van (senior) instructeur praktijkonderwijs vervullen, hebben een relevante bacheloropleiding gevolgd.

Uit het overzicht met kwalificaties maakt het panel op dat de meeste docenten in het bezit zijn van de basiskwalificaties. Sommige recent aangenomen docenten zijn nog bezig met hun BDB. Ditzelfde geldt voor de Basiskwalificaties Examinering (BKE). Nieuwe docenten volgen in hun eerste jaar het BKE-traject en in het tweede jaar gaan zij op voor de BDB. Het panel waardeert het dat de opleiding een duidelijk gestructureerd basistraject voor professionalisering heeft voor nieuwe docenten.

Het panel complimenteert de docenten met de veilige omgeving die zij weten te creëren. De studenten vertelden het panel dat echt alle docenten zich hiervoor inzetten en dit draagt volgens de studenten bij aan hun lerend vermogen; er is ruimte om fouten te maken en daarvan te leren. Ook in algemene zin zijn de studenten tevreden over hun docenten. Zij typeren hen als laagdrempelig benaderbaar, betrokken (zie verder onder *Studiebegeleiding*) en inhoudsdeskundig.

Voorzieningen

Studiebegeleiding

Het panel is positief over de studiebegeleiding die de opleiding haar student biedt. Alle docenten worden ingezet als SLB'er (studieloopbaanbegeleider). Per jaar wordt aan iedere klas een SLB'er gekoppeld, die tevens optreedt als stagebegeleider van de studenten. Aan het eind van het jaar vindt een "warme overdracht" plaats naar een nieuwe SLB'er. Uit evaluaties blijkt dat alle SLB'ers

een cijfer boven de 8 krijgen. Desgevraagd vertelden de studenten aan het panel dat zij geen enkele drempel ervaren om hun SLB'er te benaderen. En als een student één of twee weken niet op school is, dan neemt de SLB'er contact op om te horen wat er aan de hand is.

De werkwijze van de SLB'er evolueert over de jaren heen mee met de ontwikkeling van de studenten. In jaar 1 is er sprake van georganiseerde studieloopbaanbegeleiding (SLB), in jaar 2 verandert dit in consultatiegesprekken en in jaar 3 en 4 zijn er naast SLB-gesprekken ook professionele intervisiebijeenkomsten. Zo zijn er in de stageperiodes bijvoorbeeld kleine supervisiegroepen waarin studenten met elkaar en hun SLB'er bespreken waar ze zoal tegenaan lopen en hoe ze dit zouden kunnen oplossen.

Naast de reguliere SLB biedt de opleiding de studenten die dat nodig hebben extra begeleiding en ondersteuning in de vorm van studiecoaches en workshops over studievaardigheden. Het panel sprak met een student die vanwege de diagnose ADHD een studiecoach toegewezen heeft gekregen, die extra ondersteuning biedt bij het structuur brengen tijdens de studie. En positief is het panel ook over de speciale afstudeerwerkplaats die de opleiding sinds 3 jaar heeft ingericht voor langstudeerders. Iedere maandag zijn er vier docenten beschikbaar om deze studenten te begeleiden bij alles wat ze nog moeten doen. Afgelopen weken waren er steeds zo'n 35 studenten aanwezig en de docenten zien dat dit een positief effect heeft op hun voortgang en resultaten.

De opleiding streeft er op allerlei manieren nadrukkelijk naar dat iedere student zich gezien en gehoord voelt. Het panel stelt vast dat de opleiding daar goed in slaagt, ook nu nog, nu de studentaantallen flink zijn toegenomen.

Informatievoorziening

De opleiding gebruikt de online leeromgeving 'Brightspace'. Het panel nam een kijkje op Brightspace en zag dat de online leeromgeving een heldere structuur kent. Studenten vinden per onderdeel een studiehandleiding, een beschrijving van de lesdoelen of de doelen van een stagebijeenkomst, beoordelingsformulieren, etc. Ook studiematerialen, zoals door docenten gebruikte PowerPoints, worden op Brightspace gezet.

Het panel sprak ook met studenten over de informatievoorziening. Zij zijn hier over het algemeen tevreden over. Zij merkten wel op dat docenten nog wat wisselend omgaan met de informatie in de studiehandleidingen. Studenten brengen dit in verband met het grote aantal nieuwe docenten. Het panel vraagt aandacht voor de stroomlijning van informatie in de studiehandleidingen.

Materiële voorzieningen

De opleiding Pedagogiek is gehuisvest in het hoofgebouw van De Haagse Hogeschool in Den Haag. Tijdens het locatiebezoek kregen enkele panelleden, waaronder het studentlid, een rondleiding langs de faciliteiten van de opleiding. Het panel concludeerde dat de huisvesting en materiële voorzieningen toereikend zijn voor de uitvoering van het programma, ook voor de huidige grote aantallen studenten. Het panel is met name enthousiast over het Inspiratielab, waar studenten allerlei materialen, boeken, spellen en literatuur kunnen vinden. En in het Inspriatielab zijn medewerkers met een pedagogische achtergrond aanwezig die ondersteunende trainingen verzorgen.

Weging en Oordeel

De opleiding kent een duidelijke opbouw in het programma, met beroepstaken en met leerlijnen die zorgen voor een herkenbare structuur en voor samenhang. Vanaf het eerste jaar komen studenten in aanraking met de beroepspraktijk via stages en opdrachten. Er is sprake van een duidelijke toename van complexiteit en zelfstandigheid van de beroepstaken, leidend tot het eindniveau. Ook de aandacht voor reflectie en diversiteit in perspectieven zit stevig verankerd in de opleiding. De opleiding biedt veel keuzemogelijkheden voor individuele profilering. Panel en

studenten waarderen dat. Voor verdere verbetering van het programma in de toekomst, adviseert het panel de opleiding om aandacht te besteden aan een evenwichtige spreiding van de studielast door de vier jaren; studenten geven aan dat hier winst te behalen is.

Studenten voelen zich gehoord, zijn zeer tevreden over de studiebegeleiding en zijn zeer positief over en blij met het veilige klimaat dat docenten weten te scheppen binnen de opleiding. Ook (nieuwe) docenten ervaren een fijne prettige cultuur, waarin goed wordt samengewerkt. Het team is zowel inhoudelijk als didactisch voldoende gekwalificeerd en opereert duidelijk als team: er is veel onderlinge afstemming en het verdelen van werk gebeurt in goed overleg, met oog voor elkaar. Het team wordt aangestuurd door een management team dat aandacht heeft voor werkdruk én werkgeluk. Net als dat van studenten wordt verwacht, zijn ook de docenten reflectief en zelfkritisch, wat resulteert in een voelbaar aanwezige kwaliteitscultuur, waar ook studenten bij worden betrokken.

Het panel constateert verder dat er ruime aandacht is voor doorlopende professionalisering van docenten. Ook is er een adequaat inwerkprogramma voor nieuwe docenten, waar de Basiskwalificatie Examinering en Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid onderdeel van uitmaken.

Zowel de fysieke als de online voorzieningen zijn op orde, evenals de informatievoorziening voor studenten. Het panel is in het bijzonder enthousiast over het aanwezige Inspiratielab.

Het panel heeft met betrekking tot Standaard 2 heel veel positieve elementen gezien en gehoord en meent dat de opleiding voortvarend aan de slag zal gaan met het beter spreiden van de studielast. Het panel is van oordeel dat de onderwijsleeromgeving de studenten faciliteert om de beoogde leerresultaten te bereiken en komt op basis van die constatering voor Standaard 2 tot het oordeel **'voldoet'**.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

Visie en uitgangspunten

'De Haagse toetsing' (2018) ligt ten grondslag aan het toetsprogramma van Pedagogiek. Deze Haagse toetsing is de visie op toetsing die hogeschoolbreed is opgesteld. De kern ervan is dat de toetsing het leerproces van de student bevordert. Hiertoe zijn uitgangspunten opgesteld. De Haagse toetsing is beroepsgericht, activerend, uitdagend, gevarieerd, transparant en leerprocesondersteunend. Dat laatste uit zich vooral in goede feedback.

De drie kernpunten van haar onderwijsvisie heeft de opleiding Pedagogiek tevens als uitgangspunt genomen voor de vormgeving van haar toetsprogramma. Onderwijs en toetsing sluiten daarmee goed op elkaar aan. In de ZER schrijft de opleiding dat dit betekent dat:

- "we toetsen of studenten vanuit een diversiteit aan perspectieven naar de pedagogische werkelijkheid kunnen kijken.
- onze toetsing bij voorkeur zoveel mogelijk beroepsgericht en authentiek is. Leren wordt betekenisvol door opdrachten in de toetsen te baseren op representatieve situaties uit de pedagogische beroepspraktijk.
- we toetsen in welke mate onze studenten in een complexe, onvoorspelbare en dynamische werkelijkheid kunnen navigeren."

Vormgeving

Het panel heeft zowel het toetsprogramma als diverse toetsen bekeken en concludeert dat de toetsing er degelijk uitziet. Er wordt gebruik gemaakt van een breed pallet aan toetsvormen. De beroepstaken en de onderliggende activiteiten (leerdoelen) vormen de basis van de toetsing en worden ieder jaar op een wat hoger niveau getoetst dan het jaar daarvoor. Per leerlijn zet een opleiding één of meerdere passende toetsvormen in. Zo wordt de integrale leerlijn beoordeeld via beroepsgerichte opdrachten/ beroepsproducten. In de regielijn vindt aan het eind van jaar 1, 2 en 4 een integraal beoordelingsmoment (IBM) plaats, waarbij een Criterium Gericht Interview (CGI) wordt afgenomen om te beoordelen in hoeverre studenten de beroepstaken beheersen. Voor de conceptuele leerlijn geldt dat deze wordt getoetst via meerkeuzevragen. Iedere blok kent twee toetsmomenten. Om studenten te activeren tot het bijhouden van de stof krijgen ze na enkele weken een summatieve toets (deeltoets) over het eerste deel van de aangeboden inhoud. Aan het einde van het blok volgt een summatieve toets over de gehele stof.

Het viel het panel op dat alleen in de stage gewerkt lijkt te worden met formatieve toetsing. Gelet op de toetsvisie waarin 'toetsen om te leren' centraal staat, raadt het panel de opleiding aan om in haar toetsvisie te expliciteren hoe zij aankijkt tegen de verhouding formatieve en summatieve toetsing en aandacht te hebben voor de mate van schriftelijke feedback (en feedforward) in de beoordelingsformulieren.

Verder herkent het panel in de vormgeving van de toetsing de hogeschoolbrede uitgangspunten en de opleidingsgebonden onderwijsvisie. Dat geldt met name voor de beroepsgerichte toetsing via stages en beroepsopdrachten. Aandacht voor diversiteit aan perspectieven komt onder meer aan bod tijdens de integrale beoordelingsmomenten.

Afstudeerprogramma

Het afstuderen is vormgegeven rondom de acht beroepstaken (zie Standaard 1). Hiertoe zijn in het vierde jaar drie zogenoemde 'Proeven van Startbekwaamheid' ingericht. De drie proeven komen overeen met de drie kerntaken van de hbo-pedagoog uit het landelijk opleidings- en competentieprofiel.

- Proeve van startbekwaamheid 1: Afstudeerstage (40 ECTS)
Kerntaak 1: Opgroeien en opvoeden ondersteunen
- Proeve van startbekwaamheid 2: Onderzoekend vermogen (14 ECTS)
Kerntaak 2: Conditie voor opgroeien en opvoeden bevorderen
- Proeve van startbekwaamheid 3: Professionele vorming (6 ECTS)
Kerntaak 3: Professionaliteit versterken

Het panel heeft – ten behoeve van de beoordeling van Standaard 4 – vijftien afstudeerdossiers bekeken. Het panel vindt dat de opleiding terecht trots is op de wijze waarop zij het afstuderen heeft vormgegeven. Het afstudeerprogramma is goed doordacht en de drie proeven van startbekwaamheid bestrijken in samenhang het volledige pallet van beroepstaken. Studenten moeten alle drie de onderdelen met een voldoende afsluiten om af te studeren.

Beoordelingen en feedback

De opleiding mag er scherper op toezien dat goed onderbouwd wordt hoe een cijfer tot stand is gekomen. Omdat het panel twijfels had over één eindwerk (zie Standaard 4) ging het hierover in gesprek met examinatoren. Uit dit gesprek bleek – en het panel vindt dat begrijpelijk – dat ook de context van de student/stageplek mee wordt genomen in de beoordeling. Met de mondelinge toelichting van de examinerator werd het oordeel voor het panel navolgbaar. Dergelijke contextuele informatie zou volgens het panel ook zijn beslag moet vinden in het beoordelingsformulier. Het panel vraagt hier aandacht voor.

In het verlengde daarvan vraagt het panel ook aandacht voor het geven van rijke feedback aan de studenten. Op sommige beoordelingsformulieren was de feedback voor studenten in de ogen van het panel te summier. Het panel las in de ZER en vernam ook tijdens de gesprekken dat het management, de docenten en de examencommissie zich hiervan bewust zijn en dat een verbetertraject reeds in gang gezet is. Dit geeft het panel vertrouwen. Het panel dringt erop aan om in dit verbetertraject specifiek aandacht te besteden aan duidelijkere niveaucriteria met meer detailinformatie voor examinatoren. Dat geeft houvast en zal examinatoren stimuleren hun oordelen beter en gedetailleerder te onderbouwen.

Kwaliteitsborging

De opleiding zet diverse mechanismen in om ervoor te zorgen dat de toetsing op een valide, betrouwbare, onafhankelijke en transparante wijze gebeurt. Zo is in de studiehandleidingen opgenomen waar studenten op worden getoetst, zijn toetsmatrijzen beschikbaar, zijn alle examinatoren in het bezit van de Basiskwalificatie Examinering (BKE) en hebben alle docenten uit de hoofdfase een assessorentraining gevolgd. Onder mandaat van de examencommissie screent de toetscommissie de toetsen. Dit doet zij volgens een vierjarenplan. Het panel is gecharmeerd van de stoplichtmethode die de toetscommissie hierbij hanteert en die inhoudt dat 'groene toetsen' afgenomen mogen worden, 'oranje toetsen' na verbetering afgenomen mogen worden en dat 'rode toetsen' niet afgenomen mogen worden.

Ter bevordering van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid worden de toetsmatrijzen die door de vakdocenten zijn ontworpen, voorgelegd aan de toetscommissie. Tevens zijn per opleidingsonderdeel verschillende docenten betrokken bij het ontwerpen van de beoordelingsformulieren, die eveneens worden gescreend door de toetscommissie. Het panel begreep dat er elke onderwijsperiode per vakteam een kick-off plaatsvindt, waarin onder meer de toetsen en beoordelingscriteria worden besproken. Ook worden er met regelmaat kalibratiesessies georganiseerd waaraan docenten actief deelnemen, zo bleek uit de gesprekken.

Het panel vindt dat een goede, voor alle betrokkenen leerzame werkwijze en raadt daarbij aan ook toe te zien op consequente verslaglegging.

Voor de belangrijkste toetsen hanteert de opleiding het vierogen principe. Dit geldt voor de integrale beoordelingsmomenten en voor de proeve van startbekwaamheid 2 en 3 (resp. onderzoekend vermogen en professionele vorming). Bij de beoordeling van de stages (in alle jaren, ook bij het afstuderen) is naast de 360-graden feedback en het eindgesprek, ook het advies van de stagebegeleider een belangrijke informatiebron. Studenten schrijven een stageverslag waarin ze aantonen dat ze de beroepstaken beheersen. Het stageverslag vormt de aanleiding voor de stagedocent en stagebegeleider om het gesprek te voeren over de beoordeling van het handelen. Het verslag wordt niet mee beoordeeld maar dient als informatiebron over het functioneren van de student. Het panel begreep dat de stagebegeleider als eerste het beoordelingsformulier invult en een adviescijfer geeft. De stagebegeleider is degene die de prestaties van de student op de stageplaats het best heeft kunnen zien. De stagedocent gaat vervolgens in gesprek met de stagebegeleider om te horen waarom hij tot desbetreffende beoordeling met bijgaand cijfer is gekomen. Hiervoor wordt een gespreksleidraad gebruikt die de opleiding heeft ontwikkeld. Dit is een instrument om de inschatting van stagebegeleiders en studenten zelf op een meer gestandaardiseerde manier kritisch te bevragen en de validiteit van de stagebeoordelingen te vergroten. De stagedocent benut ook de 360 graden feedback en het gesprek met de student om uiteindelijk tot het eindcijfer te komen. Het panel is positief over deze goed doordachte werkwijze waarin enerzijds ruimte is voor het advies van de stagebegeleider en anderzijds een waarborg is ingebouwd om de beoordeling door de examinerator te laten uitvoeren. De gespreksleidraad vindt het panel nuttig. Deze helpt de werkwijze van verschillende examineratoren en stagebegeleiders te uniformeren. Het panel adviseert de gespreksleidraad intern te blijven evalueren en finetunen met de betrokkenen om de effectiviteit ervan nog verder te verhogen.

Bij de beoordeling van het onderzoekend vermogen (proeve 2) en de professionele vorming (proeve 3) is een volledig onafhankelijke examinerator betrokken. Bij proeve 1 is de stagedocent de examinerator en wordt het tweede paar ogen gevormd door de adviserende stagebegeleider. Het panel adviseert om de lijn van proeve 2 en 3 ook door te trekken naar proeve 1 en dus ook bij proeve 1 een volledig onafhankelijke examinerator te betrekken. Tegelijkertijd realiseert het panel zich dat het toetsen van een stage zonder enige betrokkenheid bij die stage niet eenvoudig zal zijn.

Examencommissie

De opleiding valt onder een faculteitsbrede examencommissie, die goed gekwalificeerd is om haar werk naar behoren uit te voeren. Het panel bekeek het jaarverslag en sprak met de voorzitter en enkele leden van de commissie over haar werkwijze. Dit levert het beeld op dat sprake is van een sterke en reflectieve examencommissie, die weet wat haar taken en verantwoordelijkheden zijn en die hier op gepaste wijze invulling aan geeft.

De examencommissie geeft er blijk van te weten waar de verbeterpunten liggen. Zo ziet zij – net als het panel – het aantal beoordelaars bij de afstudeerstage (proeve 1) als een aandachtspunt. Om de toetsing van de afstudeerstage aan te scherpen is op dit moment een nieuw beoordelingsformulier in de maak waarin zowel de stagebegeleider als de stagedocent los van elkaar nadrukkelijker moeten onderbouwen waarom zij tot hun oordeel zijn gekomen. Dit vindt het panel een goede ontwikkeling.

Tijdens het gesprek met de examencommissie bleek dat zij eveneens reeds zelf hebben geconstateerd dat de beoordelingen in algemene zin – dus ook bij proeve 2 en 3 – van een betere onderbouwing voorzien moeten worden. Met name daar waar het gesprek met de student ervoor zorgt dat een cijfer hoger of lager uitvalt, moet dat duidelijker worden vastgelegd. Dit is één van de zaken waar de examencommissieleden zich al een poos hard voor maken en waar ze de komende tijd nog steviger op zullen gaan sturen en controleren.

Constateringen zoals hierboven benoemd, bespreekt de examencommissie met het managementteam (MT) tijdens het structurele overleg dat zij hebben. De examencommissie ervaart dat MT en docenten openstaan voor adviezen. Ze gaan er actief mee aan de slag. In de wandelgangen worden de leden van de examen- en toetscommissie aangesproken door docenten die vragen hebben over toetsing of plagiaat. Het panel vindt dit een goed teken en ziet hierin een professionele leergemeenschap.

Verder constateert het panel dat er aandacht is voor de scholing van nieuwe docenten op het gebied van toetsing, dat de examencommissie betrokken is bij kalibratiebijeenkomsten en dat leden van de examencommissie geregeld aansluiten als toehoorder bij een eindgesprek voor de stage (proeve 1) of bij een CGI (proeve 3). Hiermee houdt de examencommissie niet alleen zelf zicht op de realisatie van de beroepstaken door de studenten, ook leveren de observaties soms weer nieuwe aanbevelingen op voor de opleiding. De examencommissie overstijgt duidelijk het basisniveau van functioneren.

Weging en Oordeel

Op basis van de gesprekken met de examen- en toetscommissie, de aangeleverde documenten en de afstudeerdossiers, concludeert het panel dat de opleiding voldoende gevarieerde en passende toetsvormen hanteert. De opleiding maakt gebruik van een systeem van toetsen en beoordelen dat de transparantie, validiteit en betrouwbaarheid in voldoende mate borgt. De navolgbaarheid van beoordelingen, inclusief gedetailleerd uitgewerkte niveaucriteria en uitgebreidere feedback ten behoeve van het leerproces van studenten, ziet het panel als ontwikkelpunt voor de opleiding. Het panel vindt het geruststellend dat de examencommissie dit herkent en hiermee al aan de slag is gegaan; de nieuwe beoordelingsformulieren zullen sturender zijn voor wat betreft de onderbouwing van het oordeel en leerprocesondersteunende feedback voor de student.

Het panel is onder de indruk van de gedegen wijze waarop het afstuderen in elkaar zit, met drie proeven van bekwaamheid: de stage, het onderzoekend vermogen en de professionele ontwikkeling. Tezamen dekken deze onderdelen de beroepstaken af. De beoordeling van de verschillende onderdelen gebeurt over het algemeen op betrouwbare wijze. Bij de beoordeling van het onderzoekend vermogen (proeve van startbekwaamheid 2) en de professionele vorming (proeve van startbekwaamheid 3) worden twee examinatoren / assessoren ingezet. Bij de beoordeling van de stage zijn weliswaar ook twee personen betrokken – de stagebegeleider (geeft advies) en de stagedocent (is examiner) – maar het panel acht het niettemin raadzaam daar nog een tweede examiner bij te betrekken om de totstandkoming van een onafhankelijk oordeel nog verder te vergroten. Ook dit heeft de examencommissie reeds in het vizier.

De examencommissie functioneert uitstekend, kent haar wettelijke taken goed en handelt daar aantoonbaar naar. Zij wordt ondersteund door een eveneens goed functionerende toetscommissie. Het panel stelt vast dat beide commissies een proactieve rol vervullen binnen de opleiding. Ontwikkelingen op het gebied van toetsing worden op de voet gevolgd en de relatie met het management is goed; de opleiding geeft zichtbaar opvolging aan de aanbevelingen van zowel de toets- als de examencommissie.

Het panel stelt vast dat de opleiding een goed doordacht toetsprogramma heeft waarmee studenten kunnen aantonen dat ze de beoogde leerresultaten realiseren. Met betrekking tot het navolgbaar onderbouwen van oordelen en het geven van leerprocesondersteunende feedback ziet het panel nog ruimte voor verdere verbetering. De uitstekend functionerende examencommissie heeft dit goed in het vizier en heeft het panel ervan overtuigd reeds passende maatregelen genomen te hebben. Het panel komt voor Standaard 3 daarom tot het oordeel **'voldoet'**.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Steekproef afstudeerdossiers

Het panel bekeek een gestratificeerde steekproef van vijftien afstudeerdossiers van verschillende afgestudeerden van de afgelopen twee jaar. Op basis van het brede pallet aan afstudeeronderdelen (proeve 1, 2 en 3), stelt het panel vast dat de studenten er met hun afstudeerdossiers blijf van geven de beoogde leerresultaten (beroepstaken) te hebben gerealiseerd.

In de proeve van startbekwaamheid 2 (onderzoekend vermogen) kan door middel van meer (relevante) literatuur soms nog iets meer diepgang bereikt worden. Het reflectief vermogen daarentegen komt heel duidelijk naar voren in de afstudeerwerken.

Van één van de studenten vond het panel het stageonderdeel onder de maat. Het panel sprak hierover met de betreffende examinerator. Contextuele informatie bleek wel meegewogen in de totstandkoming van de beoordeling, maar niet helder verwoord te zijn op het beoordelingsformulier. Met de toelichting van de examinerator vond het panel het gegeven oordeel navolgbaar (zie verder Standaard 3).

Werkveld

Het panel sprak tevens met enkele werkveldpartners over de startbekwaamheid van recent afgestudeerden. Het werkveld is positief over de pedagogen die De Haagse Hogeschool aflevert. De afgestudeerden worden in het werkveld goed ontvangen. Een deel van de studenten wordt tijdens de afstudeerstage al aangenomen door het stagebedrijf. Dit vormt voor het panel een indicatie dat organisaties tevreden zijn over het werk en de capaciteiten van de student.

Het panel sprak ook met enkele alumni over hun landing in het werkveld. Zij vertelden dat zij de kennis en vaardigheden in huis hadden om aan de slag te kunnen in het werkveld. Als verbeterpunt noemen ze dat de opleiding in hun ogen meer aandacht zou mogen besteden aan het waarborgen van mentale gezondheid van de professional zelf. De opleiding laat hier volgend jaar onderzoek naar doen door het lectoraat Jeugdhulp in Transformatie.

Het panel juicht het toe dat de opleiding – onder andere via de alumni in haar klankbordgroep – zicht houdt op de aansluiting tussen studie en beroepspraktijk. De opleiding handelt aantoonbaar naar aanleiding van de adviezen van alumni en andere werkveldvertegenwoordigers.

Weging en Oordeel

Het panel stelt vast dat de studenten met de drie proeven van startbekwaamheid (afstudeerstage, onderzoekend vermogen en professionele vorming) laten zien dat zij de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. Het werkveld is eveneens te spreken over de kwaliteit en het functioneren van de alumni. En ook de alumni zelf voelen zich voldoende voorbereid om aan de slag te gaan in het werkveld. Op basis van deze bevindingen concludeert het panel dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit, resulterend in het oordeel '**voldoet**' voor Standaard 4.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De opleiding Pedagogiek beschikt naar het oordeel van het panel over een goed opgebouwd programma, waar de beroepstaken en leerlijnen als een rode draad doorheen lopen. De onderwijsleeromgeving, en in het bijzonder de betrokkenheid en het kwaliteitsbesef van de docenten, zijn sterke punten van de opleiding. Ditzelfde geldt voor de examencommissie, die haar rol met verve vervult. Het afstudeerprogramma is goed doordacht en studenten tonen aan de beoogde leerresultaten te realiseren.

Het panel komt op alle standaarden tot het oordeel 'voldoet'. Met inachtneming van de beslisregels van de NVAO komt het panel voor de opleiding Pedagogiek derhalve tot het eindoordeel 'positief'. Het auditpanel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool, opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter op 3 juli 2023.

6. AANBEVELINGEN

In het rapport zijn diverse ontwikkelpunten genoemd. Hieronder staan de belangrijkste aanbevelingen van het panel opgesomd.

- Verduidelijk de rol, het doel en de overlegstructuur van de werkveldgremia die de opleiding van advies voorzien.
- Verbeter de spreiding van de studielast en besteed daarbij aandacht aan de “knip” die studenten ervaren tussen jaar 2 en 3 en aan de druk van het combineren van stage (proeve van bekwaamheid 1) en beroepsproduct (proeve van bekwaamheid 2) in jaar 4.
- Zorg ervoor dat oordelen en cijfers schriftelijk goed onderbouwd worden en dat eventuele contextuele informatie die meeweegt ook benoemd wordt. Zorg er in het verlengde daarvan ook voor dat alle docenten meer rijke, behulpzame feedback en feedforward geven, passend bij de visie op leerprocesondersteunend toetsen.
- Neem in de beoordelingsformulieren (van het afstuderen) gedetailleerde niveaucriteria op die examinatoren stimuleren om en helpen bij het helder onderbouwen van het oordeel.
- Trek de lijn van het vier-ogen-principe met één volledig onafhankelijke beoordelaar zoals die bij proeve 2 en 3 gehanteerd wordt, ook zo ver als mogelijk (bijvoorbeeld voor onderdelen) door naar proeve 1.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen De Haagse Hogeschool hbo-bacheloropleiding Pedagogiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels****Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool – 25 april 2023**

Tijd	Gespreksgroep of activiteit
8.30-9.00 uur	Voorbespreking auditoren
9.00-9.05 uur	Verplaatsen naar Speakers Corner
9.05-9.20 uur	Welkom en opening visitatiedag in Speakerscorner ▪ Opening door opleidingsmanager ▪ Woord van welkom door CvB lid, portefeuillehouder SWE ▪ Vertonen opleidingsfilm
9.20-9.30 uur	Verplaatsen naar auditruimte
9.30-10.00 uur	Management ▪ Opleidingsmanager ▪ Teamleider
10.00-10.10 uur	<i>Pauze / overleg auditoren</i>
10.10-10.50 uur	Examencommissie & Toetscommissie ▪ Voorzitter examencommissie ▪ Voorzitter toetscommissie en lid examencommissie ▪ Lid examencommissie ▪ Lid examencommissie en toetscommissie
10.50-11.00 uur	<i>Pauze / overleg auditoren</i>
11.00-11.45 uur	Docenten ▪ Docent en coördinator P fase team ▪ Docent P team en leerlijnverantwoordelijke CLL ▪ (Nieuwe) docent HF1 team en leerlijnverantwoordelijk ILL, mbo hbo ▪ H3 team en docent PVS 2 ▪ (Nieuwe) docent, VV-leerlijn SLB, lid P team ▪ (Nieuwe) docent en alumnus, mbo-hbo ▪ Docent H3 team, alumnibeleid
11.45-12.45 uur	<i>Overleg auditoren / lunch / bestudering materiaal</i> Rondleiding door de opleiding
12.45-13.30 uur	Werkveld, stage en onderzoek ▪ Lector jeugdzorg In Transformatie ▪ Stagecoördinator jaar 3, minor Kinderrechten, SWSL ▪ Coördinator internationalisering, docent minor Cultural and Diversity perspectives, H2 team ▪ Docent H2 team, keuzevak "Begeleiden van ernstig zieke kinderen en hun ouders" samen met werkveld ontwikkeld ▪ Stagecoördinator HF3 en lijnverantwoordelijke stages

	▪ Alumnus, werkzaam in werkveld, preventie ▪ Medewerker Jeugdbescherming West, werkveldcommissie
13.30-13.45 uur	Pauze / overleg auditoren
13.45-14.30 uur	Studenten ▪ 1e jaars student, klassenvertegenwoordiger ▪ 1e jaars student, klassenvertegenwoordiger ▪ 2e jaars student ▪ 3e jaars student en lid activiteitencommissie en opleidingscommissie ▪ 4e jaars student en lid activiteitencommissie of Kirsten Peels, 4e jaars lid activiteitencommissie ▪ 4e jaars student, lid opleidingscommissie
14.30-14.45 uur	Pauze / overleg auditoren
14.45-15.30 uur	Curriculumcommissie en medezeggenschap ▪ Voorzitter opleidingscommissie, docent H1 team en portefeuille kwaliteitszorg ▪ Hogeschoolhoofddocent, curriculumcommissie, stageleerlijn, lid Faculteitsraad ▪ Hogeschooldocent, curriculumcommissie, conceptuele leerlijn ▪ Hogeschooldocent, curriculumcommissie, vaardigheden leerlijn ▪ Curriculumcommissie, integrale leerlijn, expert blended learning ▪ Hogeschoolhoofddocent
15.30-16.00 uur	Pauze / overleg auditoren
16.00-16.15 uur	Pending Issues ▪ Opleidingsmanager ▪ Teamleider
16.15-16.55 uur	Vorbereiden terugkoppeling
16.55-17.00 uur	Verplaatsen naar Innovation Playground
17.00-17.15 uur	Terugkoppeling in Innovation Playground

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitaties binnen dit cluster zijn uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon, NQA en door een zelfstandig secretaris. Hobéon organiseerde de audits bij twee hogescholen, NQA bij één en de zelfstandig secretaris ook bij één hogeschool.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport Pedagogiek
- Landelijk opleidings- en competentieprofiel hbo-bacheloropleiding Pedagogiek
- Opleidingskader Pedagogiek V2 najaar 2022
- OER Pedagogiek 2022-2023
- OLP Pedagogiek 2022-2023
- OLP Pedagogiek minoren 2022-2023
- Overzicht beroepstaken – bouwstenen - BOK
- Internationalisering bij pedagogiek 01-2022
- Conversietabel Pedagogiek 2022-2023
- Leerdoelenoverzicht Pedagogiek 2022-2023
- Jaarkalender Pedagogiek 2022-2023
- Alumnibeleid Pedagogiek 2022-2027
- Kwaliteitszorg faculteit SWE 12-2021
- Instellingsplan 2017-2022, De Haagse Hogeschool
- Instellingsplan 2023-2028, De Haagse Hogeschool
- Onderwijsevaluatie Pedagogiek 2020-2021 versus 2021-2022
- NSE resultaten 2021 versus 2022 Pedagogiek
- Notulen opleidingscommissie
- Overzicht van het ingezette personeel
- Informatie over extra hulp voor studenten
- De Haagse Toetsing
- Jaarverslag Examencommissie SWE 2021-2022
- Jaarverslag Toetscommissie Pedagogiek 2021-2022
- Rapport screening faculteit SWE afstudeerprogramma Pedagogiek 2021-2022
- Toetshandboek Faculteit SWE 01-2023
- Analyse n.a.v. feedback van gecommiteerden bij Pedagogiek 20-21
- Overzichtslijst van *alle* recente afstudeerdossiers
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen en beoordelingen (uit de conceptuele leerlijn jaar 1 en 2, integrale leerlijn jaar 1 en 2, keuzevak jaar 3, leerlijn IBM, leerlijn stage, vaardighedenleerlijn jaar 1 en 2)

Het panel heeft van vijftien studenten het afstudeerdossier bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV   Panelsamenstelling

Op 20 februari 2023 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de bacheloropleiding Pedagogiek van De Haagse Hogeschool, onder het nummer PA-1456. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO bachelor Pedagogiek 2

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Mw. drs. B.E. Roemers MBA	Voorzitter	Eigenaar Edu van Nu, bureau voor kwaliteitszorgprojecten in het hoger onderwijs
Mw. dr. S. Wijsbroek	Lid	Lector Jeugd bij Hogeschool Utrecht en universitair docent bij de opleiding Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Utrecht
Dhr. J. van Veen MSc	Lid	Als opleider, trainer en adviseur op het gebied van leven lang ontwikkelingen in het jeugddomein werkzaam bij de HAN University of Applied Sciences
Mw. D. Maassen MBA	Lid	Opleidingsmanager van de bacheloropleiding Pedagogiek van NHL Stenden Hogeschool
Mw. M. Bossto	Studentlid	Student aan de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek van de Hogeschool van Amsterdam
Mw. I. van der Hoorn MSc	Secretaris	NVAO geregistreerd secretaris

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobéon.nl
www.hobéon.nl